

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ବାଜସନେୟୀ କାଣ୍ବ ସଂହିତା

(शुक्ल यजुर्वेद - वाजसनेयी काण्व संहिता)

(Shukla Yajurveda - Vaajasaneyi Kaanva Samhitaa)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦନା

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,
ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଶ୍ରୀ ସେଷଦେବ ଦାଶ

ପୋତାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,
ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ପ୍ରାଚୀନ ଇତିହାସ

॥ ଅଥ ଦ୍ଵାବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ୟଦେବା ଦେବହେଳନଂ ଦେବାସଶ୍ଚକୃମା ବୟମ୍ ।
ଅଗ୍ନିର୍ମା ତସ୍ମାଦେନସୋ ବିଶ୍ଵାନୁଷ୍ଠିତୁଂହସଃ ॥୧॥ ୧

ୟଦି ଦିବା ଯଦି ନକ୍ତମେନାଂସି ଚକୃମା ବୟମ୍ ।
ବାୟୁର୍ମା ତସ୍ମାଦେନସୋ ବିଶ୍ଵାନୁଷ୍ଠିତୁଂହସଃ ॥୨॥ ୨

ୟଦି ଜାଗ୍ରଦ୍ୟଦି ସ୍ଵପ୍ନ ଏନାଂସି ଚକୃମା ବୟମ୍ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ମା ତସ୍ମାଦେନସୋ ବିଶ୍ଵାନୁଷ୍ଠିତୁଂହସଃ ॥୩॥ ୩

ୟଦ୍ ଗ୍ରାମେ ଯଦରଣ୍ୟେ ଯସ୍ତତାୟାଂ ଯଦିନ୍ଦ୍ରିୟେ ।
ୟକ୍ଷ୍ମତ୍ରେ ଯଦର୍ଯ୍ୟେ ଯଦେନଶ୍ଚକୃମା ବୟମ୍ ।
ୟଦେକସ୍ୟାପି ଧର୍ମଶି ତସ୍ୟାବୟଜନମସି ।
ୟଦାପୋ ଅୟ୍ମା ଇତି ବରୁଣୋତି ଶପାମହେ ତତୋ ବରୁଣ ନୋ ମୁଞ୍ଚି ।
ଅବତୃଥ ନିରୁମ୍ଭୁଶ ନିଚେରୁରସି ନିରୁମ୍ଭୁଶଃ ।
ଅବଦେବୈର୍ଦେବକୃତମେନୋଽୟସ୍ୟାବ ମର୍ତ୍ତ୍ୟେର୍ମର୍ତ୍ୟକୃତଂ ପୁରୁରାବ୍-ଶୋ ଦେବ ରିଷସ୍ତାହି ।
ସମୁଦ୍ରେ ତେ ହୃଦୟମୟୁକ୍ତଃ ସଂ ତ୍ଵା ବିଶନ୍ତୋଷଧୀରୁତାପଃ ।
ସୁମିତ୍ରିୟା ନ ଆପ ଓଷଧୟଃ ସନ୍ତ ଦୁର୍ମିତ୍ରିୟାସ୍ତସ୍ତୈ ସନ୍ତ ।
ୟୋଃସ୍ମାନ୍ଦୈଷ୍ଟି ଯଂ ଚ ବୟଂ ଦ୍ଵିଷ୍ଣୁଃ ॥୪॥ ୪

ଦୁପଦାଦିବ ମୁମୁତାନଃ ସ୍ଵିନ୍ନଃ ସ୍ନାତୋ ମଲାଦିବ ।
ପୂତଂ ପବିତ୍ରେଶେବାଜ୍ୟମାପଃ ଶୁନ୍ଧନ୍ତୁ ମୈନସଃ ॥୫॥ ୫

ଉଦ୍ୟୟଂ ତମସସ୍ତ୍ଵରି ସ୍ଵଃ ପଶ୍ୟନ୍ତ ଉତ୍ତରମ୍ ।
ଦେବଂ ଦେବତ୍ରା ସୂର୍ଯ୍ୟମଗନ୍ତୁ ଜ୍ୟୋତିରୁତ୍ତମମ୍ ॥୬॥ ୬

ଅପୋ ଅଦ୍ୟାନୁଚାରିଷଃ ରସେନ ସମସ୍ତୁଷ୍ଣହି ।

ପୟସ୍ତାନଗ୍ନ ଆଗମଂ ତଂ ମା ସଃ ସୃଜ ବର୍ତ୍ତସା ପ୍ରଜୟା ତ ଧନେନ ତ ।

ଏଧୋଃସ୍ୟୋଧିଷୀମହି ସମିଦସି ତେଜୋଃସି ତେଜୋ ମୟି ଧେହି ||୭|| ୭

ସମାବବର୍ତ୍ତି ପୃଥିବୀ ସମୁଷାଃ ସମୁ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ । ସମୁ ବିଶ୍ବମିଦଂ ଜଗତ୍ ।

ବୈଶ୍ବାନରଜ୍ୟୋତିର୍ଭୂୟାସଂ ବିଭୁଜ୍ଞାନାନ୍ୟଶ୍ବବୈ ଭୁଃ ସ୍ବାହା ||୮|| (୧) ୮

ଅଭ୍ୟା ଦଧାମି ସମିଧମଗ୍ନେ ବ୍ରତପତେ ତ୍ବୟି ।

ବ୍ରତଂ ତ ଶ୍ରଦ୍ଧାଂ ଚୋପୈମୀନ୍ନେ ତ୍ବା ଦୀକ୍ଷିତୋ ଅହମ୍ ||୯|| ୯

ୟତ୍ର ବ୍ରହ୍ମ ତ କ୍ଷତ୍ରଂ ତ ସମ୍ୟକ୍ଷୌ ଚରତଃ ସହ ।

ତଂ ଲୋକଂ ପୁଣ୍ୟଂ ପ୍ରଜ୍ଞେଷଂ ଯତ୍ର ଦେବାଃ ସହାଗ୍ନିନା ||୧୦|| ୧୦

ୟତ୍ରେନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ବାୟୁଶ୍ଚ ସମ୍ୟକ୍ଷୌ ଚରତଃ ସହ ।

ତଂ ଲୋକଂ ପୁଣ୍ୟଂ ପ୍ରଜ୍ଞେଷଂ ଯତ୍ର ସେଦିର୍ନ ବିଦ୍ୟତେ ||୧୧|| ୧୧

ଅଂଶୁନା ତେ ଅଂଶୁଃ ପୃତ୍ୟତାଂ ପରୁଷା ପରୁଃ ।

ଗନ୍ଧସ୍ତେ ସୋମମବତୁ ମଦାୟ ରସୋ ଅରୁ୍ୟତଃ ||୧୨|| ୧୨

ସିଞ୍ଚନ୍ତି ପରିଷିଞ୍ଚନ୍ତ୍ୟସିଞ୍ଚନ୍ତି ପୁନନ୍ତି ତ ।

ସୁରାୟୈ ବହ୍ନୈ ମଦେ କିଂତ୍ବୋ ବଦତି କିନ୍ତୁଃ ||୧୩|| ୧୩ (୧୨୯୨)

ଧାନାବନ୍ତଂ କରମ୍ଭିଶମପୂପବନ୍ତମୁକ୍ଥନମ୍ ।

ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାତର୍ଭୂଷସ୍ବ ନଃ ||୧୪|| ୧୪

ବୃହଦିନ୍ଦ୍ରାୟ ଗାୟତ ମରୁତୋ ବୃତ୍ରହନ୍ତମମ୍ ।

ୟେନ ଜ୍ୟୋତିରଜନୟନ୍ନୃତାବୃଧୋ ଦେବଂ ଦେବାୟ ଜାଗୃବି ||୧୫|| ୧୫

ଅଧ୍ୟୁର୍ଯ୍ୟୋ ଅଦ୍ରିଭିଃ ସୁତଃ ସୋମଂ ପବିତ୍ର ଆ ନୟ ।
ପୁନଃପ୍ରାୟାସଂ ପାତବେ ॥୮॥ (୨) ୧୭

ୟୋ ଭୂତାନାମଧିପତିର୍ଯୁଷ୍ମିଲ୍ଲୋକା ଅଧି ଶ୍ରିତାଃ ।
ୟଃ ଇଶେ ମହତୋ ମହାଂସ୍ତେନ ଗୃହ୍ଣାମି ତ୍ୱାମହଂ ମୟି ଗୃହ୍ଣାମି ତ୍ୱାମହମ୍ ॥୧॥ ୧୭

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟଶ୍ଚିତ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ସରସ୍ୱତ୍ୟେ ଦ୍ୱେନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ସୁତ୍ରାମ୍-ଶେ ।
ଏଷ ତେ ଯୋନିରଶ୍ଚିତ୍ୟାଂ ତ୍ୱା ସରସ୍ୱତ୍ୟେ ଦ୍ୱେନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ସୁତ୍ରାମ୍-ଶେ ॥୨॥ ୧୮

ପ୍ରାଣପା ମେ ଅପାନପାଶ୍ଚକ୍ଷୁଷ୍ଣାଃ ଶ୍ରୋତ୍ରପାଶ୍ଚ ମେ ।
ବାତୋ ମେ ବିଶ୍ୱଭେଷଜୋ ମନସୋଽସି ବିଲାୟକଃ ॥୩॥ ୧୯

ଅଶ୍ୱିନକୃତସ୍ୟ ତେ ସରସ୍ୱତିକୃତସ୍ୟେନ୍ଦ୍ରେଣ ସୁତ୍ରାମ୍-ଶା କୃତସ୍ୟ ।
ଉପହୂତ ଉପହୂତସ୍ୟ ଭକ୍ଷୟାମି ॥୪॥ (୩) ୨୦

ସମିଦ୍ଧ ଇନ୍ଦ୍ର ଉଷସାମନୀକେ ପୁରୋରୁତା ପୂର୍ବକୃତ୍ୱାବୃଧାନଃ ।
ତ୍ରିଭିର୍ଦେବୈସ୍ତ୍ରିଂଶତା ବଜ୍ରବାହୁର୍ଜଘାନ ବୃତ୍ରଂ ବି ଦୁରୋ ବବାର ॥୧॥ ୨୧

ନରାଶଂସଃ ପ୍ରତି ଶୂରୋ ମିମାନସ୍ତନୁନପାତ୍-ପ୍ରତି ଯୁଜ୍ଞସ୍ୟ ଧାମ ।
ଗୋଭିର୍ବପାବାନ୍ଧୁଧୁନା ସମଞ୍ଜନ୍ ହିରଣ୍ୟୋଶ୍ଚନ୍ଦ୍ରୀ ଯଜତି ପ୍ରଚେତାଃ ॥୨॥ ୨୨

ଇଲିତୋ ଦେବୈର୍ହରିବାଁଽ ଅଭିଷ୍ଠିରାଭୁହ୍ମାନୋ ହବିଷା ଶର୍ପମାନଃ ।
ପୁରନ୍ଦରୋ ଗୋତ୍ରଭିଦ୍ୱଜ୍ରବାହୁରା ଯାତୁ ଯୁଜ୍ଞମୁପ ନୋ ଜୁଷାଣଃ ॥୩॥ ୨୩

ଜୁଷାଣୋ ବର୍ହିର୍ହରିବାନ୍ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପ୍ରାଚୀନଂ ସୀଦତ୍-ପ୍ରଦିଶା ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।
ଉରୁପଥାଃ ପ୍ରଥମାନଂ ସ୍ୟୋନମାଦିତ୍ୟୈରକ୍ରଂ ବସୁଭିଃ ସଜୋଷାଃ ॥୪॥ ୨୪

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଦୁରଃ କବଷ୍ୟୋ ଧାବମାନା ବୃଷାଣଂ ଯନ୍ତୁ ଜନୟଃ ସୁପତ୍ନୀଃ ।
ଦ୍ୱାରୋ ଦେବୀରଭିତୋ ବି ଶ୍ରୟନ୍ତାଂ ସୁବୀରା ବୀରଂ ପ୍ରଥମାନା ମହୋଭିଃ ॥୫॥ ୨୫

ଉଷାସାନକ୍ତା ବୃହତୀ ବୃହତ୍ ପୟସ୍ବତୀ ସୁଦୁଘେ ଶୂରମିନ୍ଦ୍ରମ୍ ।

ତନ୍ତ୍ରଂ ତତଂ ପେଶସା ସଂବୟନ୍ତୀ ଦେବାନାଂ ଦେବଂ ଯଜତଃ ସୁରୁକ୍ଳେ ॥୬॥ ୨୬

ଦୈବ୍ୟା ମିମାନା ମନୁଷ୍ୟ ପୁରୁତ୍ରା ହୋତାରା ଇନ୍ଦ୍ରଂ ପ୍ରଥମା ସୁବାତା ।

ମୂର୍ଧନ୍ୟଜ୍ଞସ୍ୟ ମଧୁନା ଦଧାନା ପ୍ରାଚୀନଂ ଜ୍ୟୋତିର୍ହବିଷା ବୃଧାତଃ ॥୭॥ ୨୭

ତିସ୍ରୋ ଦେବୀର୍ହବିଷା ବର୍ଧମାନା ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଭୃଷାଣା ଜନୟୋ ନ ପତ୍ନୀଃ ।

ଅଛିନ୍ନଂ ତନ୍ତ୍ରଂ ପୟସା ସରସ୍ବତୀଳା ଦେବୀ ଭାରତୀ ବିଶ୍ବତୃର୍ତ୍ତଃ ॥୮॥ ୨୮ (୧୩୦୭)

ତୃଷ୍ଣା ଦଧିକ୍ଷୁମିନ୍ଦ୍ରାୟ ବୃଷ୍ଟୋଽପାକୋତିଷ୍ଠୁର୍ଯ୍ୟସେ ପୁରୁଣି ।

ବୃଷା ଯଜନ୍ମୁଷଣଂ ଭୂରିରେତା ମୂର୍ଧନ୍ୟଜ୍ଞସ୍ୟ ସମନକ୍ତୁ ଦେବାନ୍ ॥୯॥ ୨୯

ବନୟତିରବସୃଷ୍ଟୋ ନ ପାଶୈସ୍ତ୍ରନ୍ୟା ସମଞ୍ଜଞ୍ଜମିତା ନ ଦେବଃ ।

ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ହବ୍ୟୈର୍ଜଠରଂ ପୃଣାନଃ ସ୍ବଦାତି ଯଜ୍ଞଂ ମଧୁନା ଘୃତେନ ॥୧୦॥ ୩୦

ସ୍ରୋକାନାମିନ୍ଦ୍ରଂ ପ୍ରତି ଶୂର ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବୃଷାୟମାଣୋ ବୃଷଭସୁରାଷାଟ୍ ।

ଘୃତପୁଷା ମନସା ମୋଦମାନାଃ ସ୍ବାହା ଦେବା ଅମୃତା ମାଦୟନ୍ତାମ୍ ॥୧୧॥ (୪) ୩୧

ଆ ଯାଦ୍ବିନ୍ଦ୍ରୋବସ ଉପ ନ ଇହ ସୁତଃ ସଧମାଦସୁ ଶୂରଃ ।

ବାବୃଧାନସ୍ତବିଷୀର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ପୂର୍ବାଦ୍ୟୌର୍ନ ଷତ୍ରମଭିଭୂତି ପୁଷ୍ୟାତ୍ ॥୧॥ ୩୨

ଆ ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଦୁରାଦା ନ ଆସାଦଭିଷ୍ଟିକୃଦବସେ ଯାସଦୁଗ୍ରଃ ।

ଓଜିଷ୍ଠେଭିର୍ନୃପତିର୍ବଜ୍ରବାହୁଃ ସଂଗେ ସମସ୍ତୁ ତୁର୍ବଶିଃ ପୃତନ୍ୟନ୍ ॥୨॥ ୩୩

ଆ ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ହରିଭିର୍ଯାତୁଚ୍ଛାର୍ବାଚୀନୋଽବସେ ରାଧସେ ତ ।

ତିଷ୍ଠାତି ବଜ୍ରୀ ମଘବା ବିରପ୍ଶୀମଂ ଯଜ୍ଞମନ୍ତୁ ନୋ ବାଜସାତୌ ॥୩॥ ୩୪

ତ୍ରାତାରମିନ୍ଦ୍ରମବିତାରମିନ୍ଦ୍ରଃ ହବେହବେ ସୁହବଃ ଶୂରମିନ୍ଦ୍ରମ୍ ।

ହୃୟାମି ଶକ୍ରଂ ପୁରୁହୂତମିନ୍ଦ୍ରଃ ସ୍ବସ୍ତି ନୋ ମଘବା ଧାତୁନ୍ତଃ ॥୪॥ ୩୫

ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତ୍ରାମା ସ୍ୱର୍ବାଂ ଅବୋଭିଃ ସୁମୂଳୀକୋ ଭବତୁ ବିଶ୍ୱବେଦାଃ ।
ବାଧତାଂ ଦ୍ୱେଷୋ ଅଭୟଂ କୃଣୋତୁ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ପତୟଃ ସ୍ୟାମ ॥୫॥ ୩୬

ତସ୍ୟ ବୟଃ ସୁମତୌ ଯଜ୍ଞିୟସ୍ୟାପି ଭଦ୍ରେ ସୌମନସେ ସ୍ୟାମ ।
ସ ସୁତ୍ରାମା ସ୍ୱର୍ବାଂ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅସ୍ତେ ଆରାଜିଦ୍ ଦ୍ୱେଷଃ ସନ୍ନତୟ୍ମୟୋତୁ ॥୬॥ ୩୭

ଆ ମନ୍ତ୍ରିରିନ୍ଦ୍ର ହରିଭିର୍ଯାହି ମୟୂରରୋମଭିଃ ।
ମା ତ୍ୱା କେ ଚିନ୍ତି ଯମନ୍ତିଂ ନା ପାଶିନୋତି ଧନ୍ୱେବ ତାଂ ଇହି ॥୭॥ ୩୮

ଏବେଦିନ୍ଦ୍ରଂ ବୃଷଣଂ ବଜ୍ରବାହୁଂ ବସିଷ୍ଠାସୋ ଅଭ୍ୟର୍ଚନ୍ତ୍ୟକ୍ତୈଃ ।
ସ ନ ସୁତୋ ବୀରବଜ୍ରାତୁ ଗୋମଦ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୮॥ (୫) ୩୯

ସମିଜ୍ଞୋ ଅଗ୍ନିରଶ୍ୱିନା ତପ୍ତୋ ଘର୍ମୋ ବିରାଟ୍ ସୁତଃ ।
ଦୁହେ ଧେନୁଃ ସରସ୍ୱତୀ ସୋମଃ ଶୁକ୍ରମିହେନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ॥୯॥ ୪୦

ତନୁପା ଭିଷଜା ସୁତେଃସ୍ତ୍ରିନୋଭା ସରସ୍ୱତୀ ।
ମଧ୍ୱା ରଜାଂସୀନ୍ଦ୍ରିୟମିନ୍ଦ୍ରାୟ ପଥିଭିର୍ବହାନ୍ ॥୧୦॥ ୪୧

ଇନ୍ଦ୍ରାୟେନ୍ଦ୍ରଂ ସରସ୍ୱତୀ ନରାଶଂସେନ ନଗ୍ନହୁମ୍ ।
ଅଧାତାମଶ୍ୱିନା ମଧୁ ଭେଷଜଂ ଭିଷଜା ସୁତେ ॥୧୧॥ ୪୨ (୧୩୨୧)

ଆଜୁହ୍ୱାନା ସରସ୍ୱତୀନ୍ଦ୍ରାୟେନ୍ଦ୍ରିୟାଶି ବୀର୍ଯ୍ୟମ୍ ।
ଇଳାଭିରଶ୍ୱିନା ଇଷଂ ସମୂର୍ଜଂ ସଂ ରୟିଂ ଦଧୁଃ ॥୧୨॥ ୪୩

ଅଶ୍ୱିନା ନମୁତେଃ ସୁତଃ ସୋମଃ ଶୁକ୍ରଂ ପରିସ୍ରୁତା ।
ସରସ୍ୱତୀ ତମା ଭରଦ୍ୱର୍ହଷେନ୍ଦ୍ରାୟ ପାତବେ ॥୧୩॥ ୪୪

କବଷ୍ୟା ନ ବ୍ୟତସ୍ୱତୀରଶ୍ୱିଭ୍ୟାଂ ନ ଦୁରୋ ଦିଶଃ ।
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ନ ରୋଦସୀ ଉଭେ ଦୁହେ କାମାନ୍ନସରସ୍ୱତୀ ॥୧୪॥ ୪୫

ଉଷାସାନକ୍ରମଶ୍ଚିନା ଦିବେନ୍ଦ୍ରଃ ସାୟମିନ୍ଦ୍ରିୟେଃ ।

ସଂଜାନାନେ ସୁପେଶସା ସମଞ୍ଜାତେ ସରସ୍ବତ୍ୟା ॥୭॥ ୪୬

ପାତଂ ନୋ ଅଶ୍ବିନା ଦିବା ପାହି ନକ୍ତଃ ସରସ୍ବତି ।

ଦୈବ୍ୟା ହୋତାରା ଭିଷଜା ପାତାମିନ୍ଦ୍ରଃ ସତା ସୁତେ ॥୮॥ ୪୭

ତିସ୍ରସ୍ତେଧା ସରସ୍ବତ୍ୟଶ୍ବିନା ଭାରତୀଳା ।

ତୀବ୍ରଂ ପରିସ୍ରୁତା ସୋମମିନ୍ଦ୍ରାୟ ସୁଷୁରୁର୍ମଦମ୍ ॥୯॥ ୪୮

ଅଶ୍ବିନା ଭେଷଜଂ ମଧୁ ଭେଷଜଂ ନଃ ସରସ୍ବତୀ ।

ଇନ୍ଦ୍ରେ ଦୃଷ୍ଟା ଯୁଗଃ ଶ୍ରିୟଃ ରୂପଃ ରୂପମଧୁଃ ସୁତେ ॥୧୦॥ ୪୯

ଋତୁଧେନ୍ଦ୍ରୋ ବନୟତିଃ ଶଶମାନଃ ପରିସ୍ରୁତା ।

କୀଳାଲମଶ୍ବିତ୍ୟାଂ ମଧୁ ଦୁହେ ଧେନୁଃ ସରସ୍ବତୀ ॥୧୧॥ ୫୦

ଗୋଭିର୍ନ ସୋମମଶ୍ବିନା ମାସରେଶ ପରିସ୍ରୁତା ।

ସମଧାତଃ ସରସ୍ବତ୍ୟା ସ୍ବାହେନ୍ଦ୍ରେ ସୁତଂ ମଧୁ ॥୧୨॥ (୭) ୫୧

ଅଶ୍ବିନା ହବିରିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ନମୁଚେର୍ଯ୍ୟୟା ସରସ୍ବତୀ ।

ଆ ଶୁକ୍ରମାସୁରାଦୃଷ୍ଟୁ ମଘମିନ୍ଦ୍ରାୟ ଜତ୍ରିରେ ॥୧॥ ୫୨

ୟମଶ୍ବିନା ସରସ୍ବତୀ ହବିଷେନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟନ୍ ।

ସ ବିଭେଦ ବଲଂ ମଘଂ ନମୁତା ଆସୁରେ ସତା ॥୨॥ ୫୩

ତମିନ୍ଦ୍ରଂ ପଶବଃ ସତାଶ୍ବିନୋଭା ସରସ୍ବତୀ ।

ଦଧାନା ଅଭ୍ୟନୁଷତ ହବିଷା ଯଜ୍ଞ ଇନ୍ଦ୍ରିୟେଃ ॥୩॥ ୫୪

ୟ ଇନ୍ଦ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଦଧୁଃ ସବିତା ବରୁଣୋ ଭଗଃ ।

ସ ସୁତ୍ରାମା ହବିଷ୍ଠତିର୍ଯଜମାନାୟ ସଶ୍ଚୁତ ॥୪॥ ୫୫

ସବିତା ବରୁଣୋ ଦଧ୍ୟଦ୍ଧମାନାୟ ଦାଶୁଷେ ।
ଆଦତ୍ତ ନମୁଚେର୍ବସୁ ସୁତ୍ରାମା ବଲମିନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ॥୫॥ ୫୬

ବରୁଣଃ କ୍ଷତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଭଗେନ ସବିତା ଶ୍ରିୟମ୍ ।
ସୁତ୍ରାମା ଯୁଗସା ବଲଂ ଦଧାନା ଯୁଜ୍ଞମାଗତ ॥୬॥ ୫୭

ଅଶ୍ୱିନା ଗୋଭିରିନ୍ଦ୍ରିୟମଶ୍ୱେତିର୍ବାୟଂ ବଲମ୍ ।
ହବିଷେନ୍ଦ୍ରଂ ସରସ୍ୱତୀ ଯଜ୍ଞମାନମବଧୟମ୍ ॥୭॥ ୫୮

ତା ନାସତ୍ୟା ସୁପେଶସା ହିରଣ୍ୟବର୍ତନୀ ନରା ।
ସରସ୍ୱତୀ ହବିଷ୍ମତୀନ୍ତ୍ର କର୍ମସୁ ନୋଽବତ ॥୮॥ ୫୯

ତା ଭିଷଜା ସୁକର୍ମଣା ସା ସୁଦୁଘା ସରସ୍ୱତୀ ।
ସ ବୃତ୍ରହା ଶତକ୍ରତୁରିନ୍ଦ୍ରାୟ ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ॥୯॥ ୬୦

ୟୁବଂ ସୁରାମମଶ୍ୱିନା ନମୁଚା ଆସୁରେ ସତା ।
ବିପିପାନାଃ ସରସ୍ୱତୀନ୍ତ୍ରଂ କର୍ମସ୍ୱାବତ ॥୧୦॥ ୬୧

ପୁତ୍ରମିବ ପିତରା ଅଶ୍ୱିନୋଭେନ୍ଦ୍ରାବଥୁଃ କାବୈର୍ଯଦଂସନାଭିଃ ।
ୟସୁରାମଂ ବ୍ୟପିବଃ ଶତାଭିଃ ସରସ୍ୱତୀ ତ୍ୱା ମଘବନ୍ନଭିଷ୍ଟକ୍ ॥୧୧॥ ୬୨

ୟସ୍ମିନ୍ନଶ୍ୱାସ ଋଷଭାସ ଭକ୍ଷଣୋ ବଶା ମେଷା ଅବସ୍ତୁଷ୍ଟାସ ଆଦୁତାଃ ।
କୀଳାଲପେ ସୋମପୃଷ୍ଠାୟ ବେଧସେ ହୃଦା ମତିଂ ଜନୟେ ତାରୁମଗ୍ନୟେ ॥୧୨॥ ୬୩

ଅହାବ୍ୟଗ୍ନେ ହବିରାସ୍ୟେ ତେ ସୁଚୀବ ଘୃତଂ ତମ୍ବୀବ ସୋମଃ ।
ବାଜସନିଂ ରୟିମସ୍ତେ ସୁବୀରଂ ପ୍ରଶସ୍ତଂ ଧେହି ଯୁଗସଂ ବୃହତ୍ତମ୍ ॥୧୩॥ (୭) ୬୪ (୧୩୪୩)

ଅଶ୍ୱିନା ତେଜସା ଚକ୍ଷୁଃ ପ୍ରାଣେନ ସରସ୍ୱତୀ ବୀୟମ୍ ।
ବାତେନ୍ଦ୍ରୋ ବଲେନେନ୍ଦ୍ରାୟ ଦଧୁରିନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ॥୧॥ ୬୫

ଗୋମଦୁ ଶୁ ଶାସତ୍ୟାଶ୍ୱାବଦ୍ୟାତମଶ୍ୱିନା । ବର୍ତ୍ତୀ ରୁଦ୍ରା ନୃପାୟାମ୍ ॥୨॥ ୭୭
ନ ଯୁପୁରୋ ନାକ୍ତର ଆଦଧର୍ଷଦୃଷଶ୍ୱମ୍ । ଦୁଃଶଂସୋ ମର୍ତ୍ତ୍ୟୋ ରିପୁଃ ॥୩॥ ୭୭
ତା ନ ଆ ବୋଳହମଶ୍ୱିନା ରୟିଂ ପିଶଙ୍ଗ ସଂଦୃଶମ୍ । ପିଷ୍ଟ୍ୟା ବରିବୋବିଦମ୍ ॥୪॥ ୭୮
ପାବକା ନଃ ସରସ୍ୱତୀ ବାଜେଭିର୍ବାଜିନୀବତୀ । ଯଜ୍ଞଂ ବଷ୍ଟୁ ପିୟାବସୁଃ ॥୫॥ ୭୯
ଚୋଦୟିତ୍ରୀ ସୁନୃତାନାଂ ଚେତନ୍ତ୍ରୀ ସୁମତୀନାମ୍ । ଯଜ୍ଞଂ ଦଧେ ସରସ୍ୱତୀ ॥୬॥ ୧୦
ମହୋ ଅଶ୍ୱିଃ ସରସ୍ୱତୀ ପ୍ର ଚେତୟତି କେତୁନା । ପିୟୋ ବିଶ୍ୱା ବି ରାଜତି ॥୭॥ ୧୧
ଇନ୍ଦ୍ରା ଯାହି ଚିତ୍ରଭାନୋ ସୁତା ଇମେ ଦ୍ୱାୟବଃ । ଅଶ୍ୱୀଭିସ୍ତନା ପୂତାସଃ ॥୮॥ ୧୨
ଇନ୍ଦ୍ରା ଯାହି ପିୟେଷିତୋ ବିପ୍ରଜୁତଃ ସୁତାବତଃ । ଉପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ବାଘତଃ ॥୯॥ ୧୩
ଇନ୍ଦ୍ରା ଯାହି ତୁରୁଜାନ ଉପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ହରିବଃ । ସୁତେ ଦପିଷ୍ଠ ନଶ୍ୱନଃ ॥୧୦॥ ୧୪
ଅଶ୍ୱିନା ପିବତାଂ ମଧୁ ସରସ୍ୱତ୍ୟା ସଜୋଷସା ।
ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତ୍ରାମା ବୃତ୍ରହା ଜୁଷତ୍ତାଂ ସୋମ୍ୟଂ ମଧୁ ॥୧୧॥ (୮) ୧୫ (୧୩୫୪)

ୟଦେବା ଅଷ୍ଟ ॥୮॥ ଅଭ୍ୟାଦଧାମୀତ୍ୟଷ୍ଟ ॥୮॥ ଯୋ ତୁତାନାଂ ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥
ସମିଜ୍ଞ ଇନ୍ଦ୍ର ଏକାଦଶ ॥୧୧॥ ଅୟାଦୃଷ୍ଟ ॥୮॥ ସମିଜ୍ଞୋ ଅଗ୍ନିର୍ଦ୍ୱାଦଶ ॥୧୨॥
ଅଶ୍ୱିନା ହବିର୍ସ୍ତ୍ରୟୋଦଶ ॥୧୩॥ ଅଶ୍ୱିନା ତେଜସ୍ୱିକାଦଶ ॥୧୧॥
ଅଷ୍ଟାନ୍ତୁବାକେଷୁ ପଞ୍ଚସପ୍ତାତିଃ ॥୧୫॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃକାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଦ୍ୱାବିଂଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୨୨ ॥

